PROJEKTITOIMINNAN RAPORTTI

1.1.–31.12.2021

2021 Q4

KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ
Mellersta Österbottens utbildningskoncern

1. PROJEKTITOIMINNAN KATSAUS 1.1.–31.12.2021

Kpedu:ssa oli vuoden 2021 aikana käynnissä yhteensä 62 julkisrahoitteista projektia, ja niiden toteutuneet kustannukset 1.1.-31.12.2021 väliseltä ajalta olivat yhteensä noin 4,3 M€ (vuonna 2020 2,1 M€/61 kpl.). Uusia projekteja käynnistyi vuoden aikana 21 kpl., joista 10 oli EU-rahoitteisia.

Projektitoiminnan volyymi oli euroina mitaten n. kaksinkertainen verrattuna vuosiin 2019-20. Tämä johtuu lähes yksinomaan LuovaKampus 2020-hankkeen navettainvestoinnista, joka toteutettiin vuonna 2021. Myös Virtuaalistudio-hankkeen investoinnit kohdentuivat pääosin vuodelle 2021. Kansainvälisyyshankkeet olivat edelleen lähes kokonaan pysähdyksissä, mikä puolestaan laski volyymiä erityisesti vuoteen 2019 verrattuna. Positiivisia uutisia saatiin kuitenkin syyskuussa KV-rintamalla ensimmäisten opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuksien toteutusten osalta yli puoleentoista vuoteen. Koronan vaikutuksesta jouduttiin edelleen siirtämään muitakin projektitoiminnan tilaisuuksia ja toimenpiteitä myöhemmin toteutettavaksi ja osa peruuntui kokonaan. Esimerkiksi opettajien työelämäjaksoja Strategiaraha-hankkeessa peruuntui keväällä useita. Kokonaisuutena ottaen kuitenkin Koronan vaikutukset jäivät kv-hankkeita lukuun ottamatta edelleen melko vähäisiksi.

Projektitoiminnastamme n. 75% kohdistui oman toiminnan kehittämiseen. Tämä tarkoittaa ammatillisen koulutuksen, oppimisympäristöjen, henkilöstön ja kansainvälisyyden kehittämistä, opiskelijoidemme keskeyttämisen ja syrjäytymisen ehkäisyä sekä työllisyyden edistämistä. Noin 25% euromääräisestä toteutumasta kohdistui aluekehittämiseen, jossa korostuu erityisesti luonnonvara-alan vahva rooli. Projektitoimintamme ulkopuolisen rahoituksen osuus oli n. 3,5 M€, mikä oli n. 10% Kpedun toimintatuotoista.

Omien työntekijöidemme henkilötyövuosia oli hankkeissamme n. 30, mikä on n. 7% Kpedun henkilötyövuosista. Viime aikoina on ollut entistä vaikeampaa irrottaa projekteihin Kpedun omia henkilöresursseja. Projektiosaamista Kpedussa on edelleen paljon, mutta henkilökunnan vähennyttyä sitä on aikaisempaa vaikeampi käyttää kehittämistoiminnassa. Olemmekin rekrytoineet varsinkin työelämä- ja elinvoimapalveluihin uutta henkilökuntaa uusien ESR-projektien avulla. Henkilöstön kehittymisen ja uudistumisen kannalta olisi kuitenkin tärkeää tarjota henkilökunnalle mahdollisuuksia työskennellä aika ajoin projekteissamme. Projektit tarjoavat myös vaihtelua ja laajentavat näkökulmia monella tapaa.

Kpedun tiukan taloustilanteen myötä jouduttiin edelleenkin pohtimaan tarkasti mihin hankkeisiin ja hakuihin kannattaa lähteä mukaan, ja onko aina tarkoituksenmukaista toimia hallinnoijana. Kaikki hankkeemme käyvät läpi johtoryhmäkäsittelyn ja isommat hankkeet arvioidaan jo ideointivaiheessa. Erityisesti omarahoitusosuudet arvioidaan suhteessa saavutettaviin tuloksiin ja hyötyihin sekä Kpedun strategiaan. KPEDU sijoitti projektitoiminnan omarahoitusosuuksiin vuoden aikana yhteensä n. 0,8M euroa, joten omarahoitusosuudeksi muodostui n. 19,0%. Aluekehityshankkeiden omarahoitukset olivat hyvin pienet (1,9%). Omarahoitukset kohdistuivat siis lähes kokonaan ammatillisen koulutuksen, henkilöstön ja oppimisympäristöjen kehittämiseen. Projektitoiminnan vipuvaikutus oli 4,3 – eli omarahoitukset toivat yli nelinkertaisesti ulkopuolista julkista rahoitusta kehittämistoimintaamme.

Kpedun projektitoiminta noudattelee EU:n ohjelmakausien sykliä. Ohjelmakauden 2014-20 rahoitukset alkavat olla myönnetty ja niitä saadaan käyttää elokuuhun 2023 saakka. Koronapandemiasta johtuen EU-rahoitusta lisättiin vuoden 2021 aikana melkoisesti Suomessa, ja Kpedu onnistuikin saamaan ylimääräistä ESR-rahoitusta kahden hankkeen osalta tuleville vuosille. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että katkosta EU-kausien vaihtumisesta ei hankerahoituksiin tulisi. Myös sisällöllisesti pystymme jatkamaan Kpedulle ja alueellemme tärkeiden kehittämistoimien toteuttamista EU:n ohjelmakaudella 2021-27. Osana Kpedun strategian jalkauttamista käynnistettiin projektitoiminnan osastrategian laatiminen loppuvuodesta 2021.

Projektitoiminnan volyymi ja projektirahoitukset sinänsä eivät suinkaan ole itseisarvoja. Keskeistä on tietenkin se, että mitä projekteilla ja koko projektitoiminnalla saadaan aikaan. Kpedun projektitoiminta on jatkuva prosessi, joka

muodostuu kymmenistä yksittäisistä palasista - projekteista. Projektiraportin seuraavissa luvuissa on avattu Kpedun projektitoiminnan sisältöä, tuloksia ja vaikuttavuutta tarkemmin eri näkökulmista ja erityisesti yksittäisten projektien tuotosten ja hyvien käytänteiden kautta. Lisäksi projektikohtaisia tarkempia tietoja voi käydä katsomassa KPEDU:n www-sivuilta osoitteesta prose.kpedu.fi. Osalla projekteja on myös omat www-sivut: https://www.kpedu.fi/kpedu/projektitoiminta-hankkeet/projektikohtaiset-sivut

Harri Lundell, kehityspäällikkö

Mittari	2017	2018	2019	2020	2021
1. Projektien lukumäärä	65	57	61	61	62
2. Projektien toteutuneet kustannukset (M€)	3,0	2,9	2,4	2,1	4,3
3. Ulkopuolinen rahoitus (M€)	2,5	2,4	2,1	1,8	3,5
4. Omarahoitus (M€)	0,5	0,5	0,3	0,3	0,8
5. Omarahoitus (%)	17,0	18,0	12,6	14,5	19,0
6. Vipuvaikutus*	4,9	4,5	6,6	5,9	4,3
7. Henkilötyövuodet**	38	36	35	25	30

Projektitoiminnan mittarit

* Vipuvaikutus tarkoittaa kuinka moninkertaisena on saatu omarahoitus takaisin ulkopuolisena rahoituksena

** Kpedun oman henkilökunnan henkilötyövuodet projekteissa

		Projektitoiminnan rahoitus 2021			
	Toteutuneet kustannukset	KPEDU omarahoitus	Ulkopuolinen rahoitus	Omarahoitus-%	vipuvaikutus
KPEDU yhteensä	**4 294 853**	**814 640**	**3 471 681**	**19,0 %**	**4,3**
- Yritysten/alueen kehittäminen	451 613	8 698	442 915	1,9 %	50,9
- Opetuksen kehittäminen	883 804	136 660	747 144	15,5 %	5,5
- Oppimisympäristöjen kehittäminen	2 378 149	574 600	1 803 548	24,2 %	3,1
- Syrjäytymisen ehkäisy	525 338	94 683	430 655	18,0 %	4,5
- Kansainvälisyys	55 950	0	47 418	0,0 %	

Projektien omarahoitukset suhteessa ulkopuoliseen rahoitukseen vuonna 2021

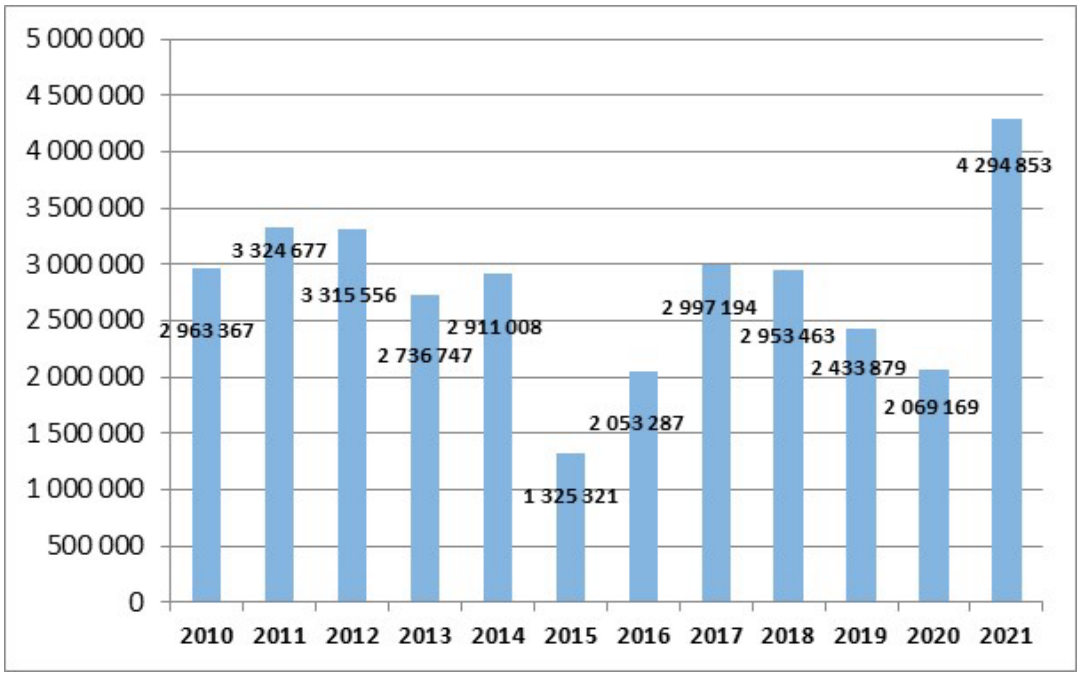

Projektitoiminnan toteutuneet kustannukset vuosina 2010-21

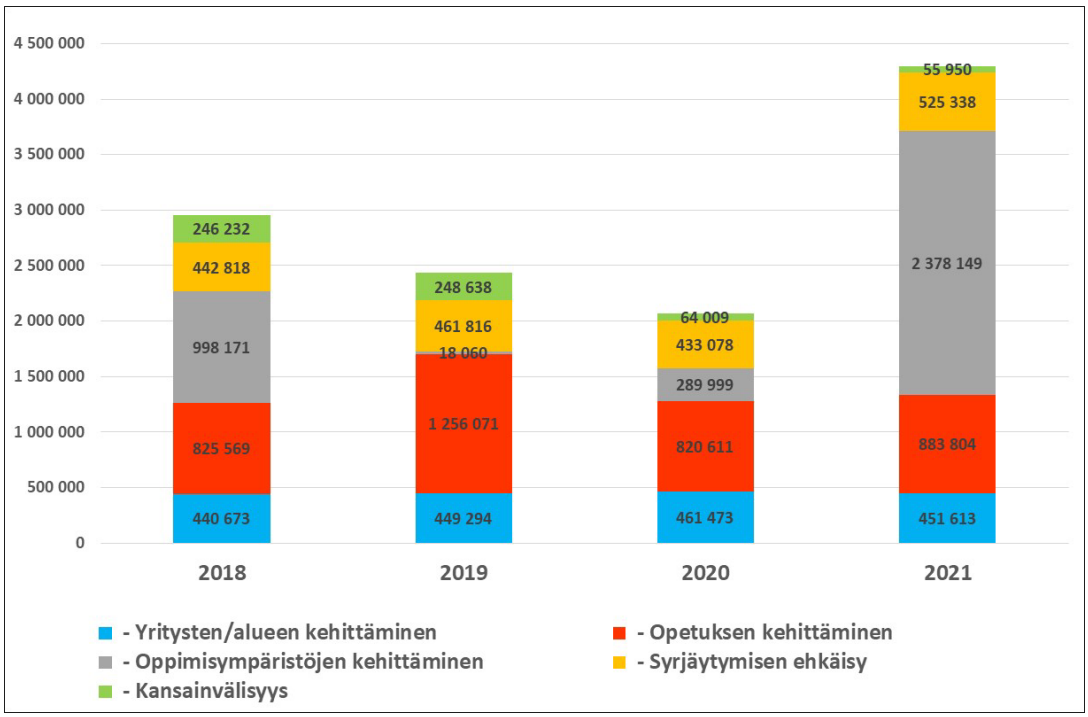

Toteutuneet kustannukset v. 2018-21 aihepiireittäin.

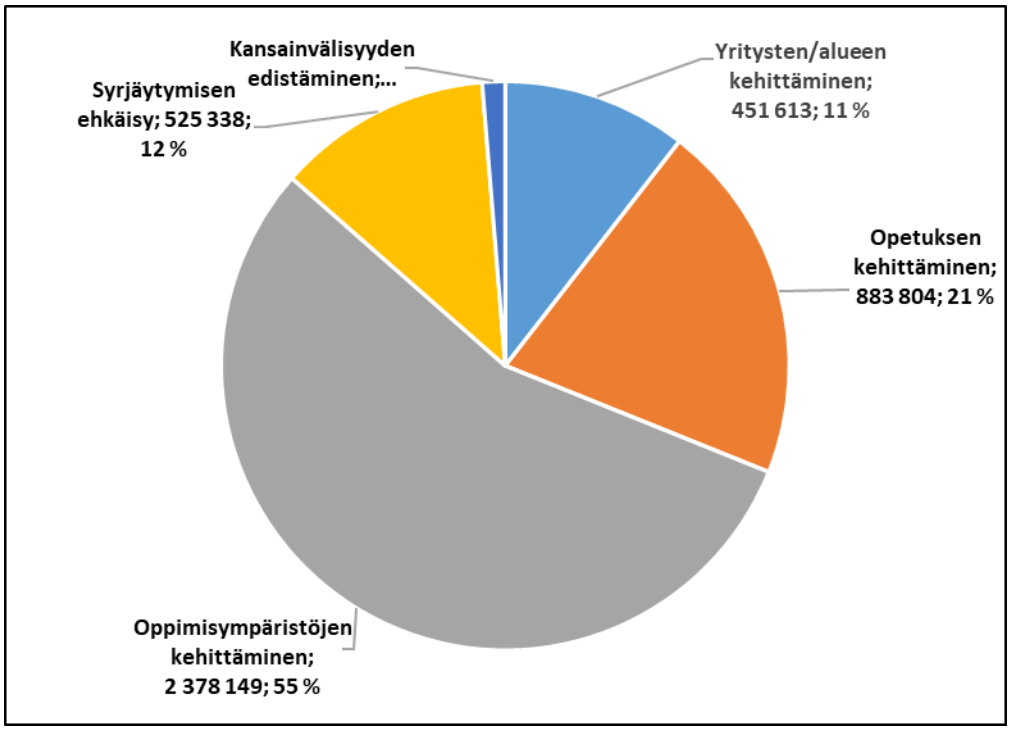

Projektien toteutuneet kustannukset aihealueittain v. 2021.

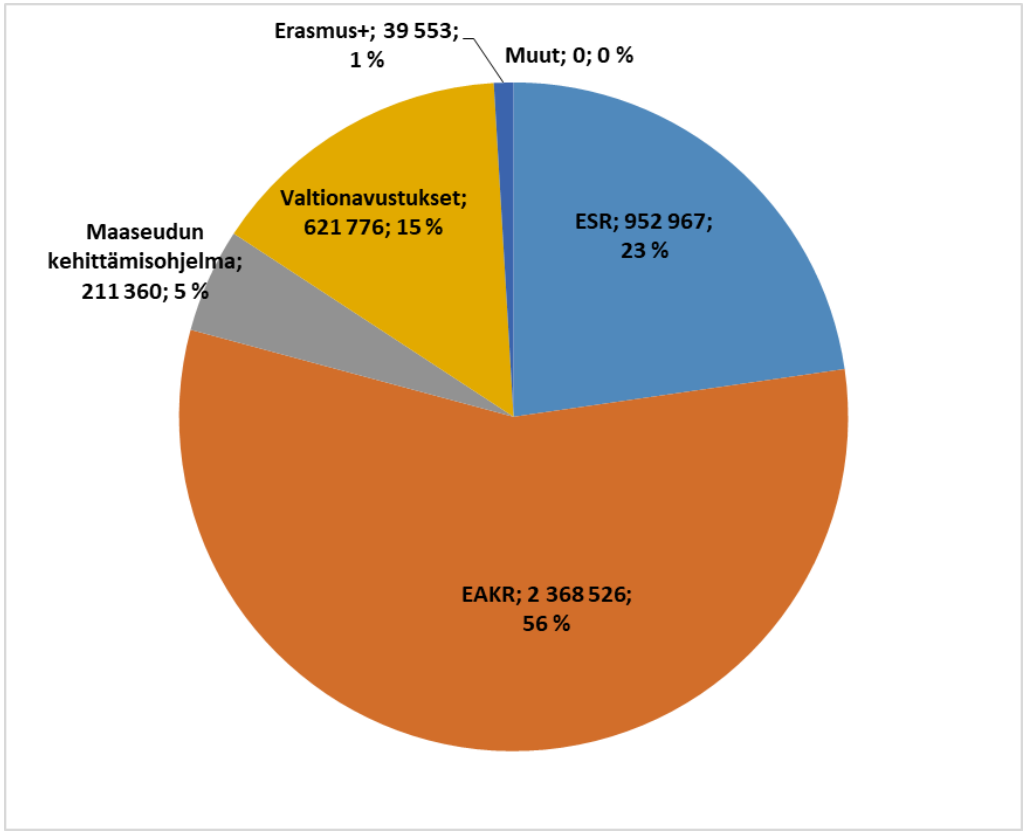

Projektien toteutuneet kustannukset päärahoituskanavittain v. 2021

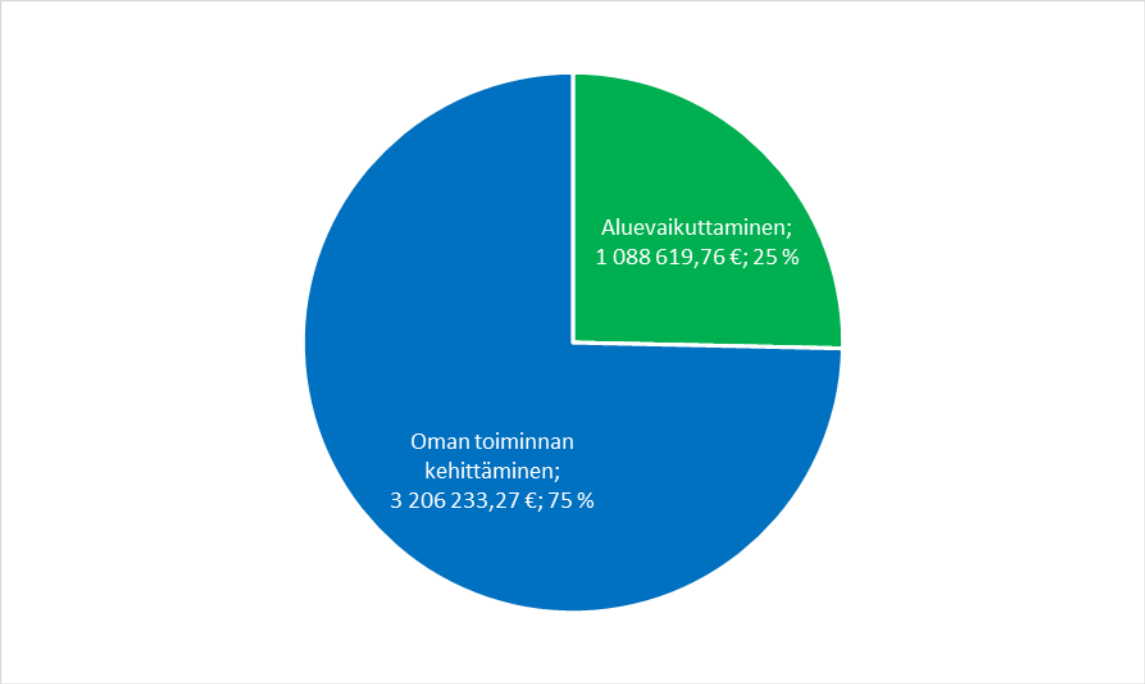

Projektien toteutuneet kustannukset painopistealueittain.

2. Projektitoiminnan koordinointi

Kpedun projektitoimintaa koordinoi ja kehittää projektitiimi, ja se raportoi projektitoiminnasta johtoryhmälle ja hallitukselle.

Projektitiimin jäsenet vuonna 2021:

- Harri Lundell, kehityspäällikkö (pj.)
- Anne Eteläaho, opiskelijahuollon koordinaattori
- Anu Haapasalo, työelämäpalvelupäällikkö
- Teija Ihalainen, laskentapäällikkö
- Ritva Jaakkola, projektikoordinaattori, luonnonvara-ala
- Tuula Junttila, toimialapäällikkö, ruoka- ja puhdistuspalvelualat
- Juha Kykyri, suunnittelija
- Iiris Niemonen, projektipäällikkö
- Mika Väisälä, toimialapäällikkö, IT- ja media-alat

Projektitiimin tehtävänä on

- projektihallinnon kehittäminen ja yhteisten toimintamallien edistäminen
- yhteistyön lisääminen projektitoiminnassa Kpedun sisällä sekä kumppanuusverkostojen kanssa
- projektitoiminnan sekä –henkilöstön tukeminen
- projektitoiminnan tavoitteiden valmistelu ja asettaminen yhdessä johtotiimien ja johtoryhmän kanssa
- uusien rahoituskanavien aktiivinen etsiminen ja niistä tiedottaminen
- Kpedun ja alueen strategisten linjausten konkretisoiminen kehittämishankkeiksi ja –ohjelmiksi.

3. TOTEUTETUT PROJEKTIT VUONNA 2021 AIHEPIIREITTÄIN

Kpedun projektitoimintaa voidaan tarkastella aihepiireittäin, jotka ovat yritysten ja alueen kehittäminen, opetuksen kehittäminen, oppimisympäristöjen kehittäminen, syrjäytymisen ehkäisy ja kansainvälisyyden edistäminen. Seuraavilla sivuilla on kuvattu aihepiirien projektien tuotoksia ja hyviä käytänteitä case-esimerkein sekä vuoden 2021 aikana käynnissä olleiden projektien kustannusarvioiden toteutumat koko toteutusajalta sekä vuoden 2021 osalta. Taulukoista on nähtävissä myös omarahoitusosuudet kuluvalta vuodelta projekteittain ja aihepiireittäin.

Tarkemmin kaikkien projektien tavoitteita ja sisältöä voi käydä katsomassa osoitteesta **prose.kpedu.fi**. Osalla projekteista on myös omat kotisivut ja ne löytyvät osoitteesta:
https://www.kpedu.fi/kpedu/projektitoiminta-hankkeet/projektikohtaiset-sivut

3.1. Yritysten/alueen kehittäminen

Kpedu on monella tavalla mukana yritysten ja alueen kehittämisessä. Viime vuosina luonnonvara-alan kehittämishankkeiden osuus on ollut merkittävä, ja keskeisin rahoituskanava on ollut Maaseudun kehittämisrahasto. Lisäksi Kpedu on ollut mukana laajoissa Yliopistokeskuksen ja Centria ammattikorkeakoulun yhteishankkeissa. Uusia rahoittajia/rahoituskanavia saatiin SITRA:n ja KP-liiton AKKE-rahoituksen myötä. Aluekehittämishankkeiden osuus Kpedun hanketoiminnasta oli v. 2021 n. 10,5% (n. 0,45 M€).

Case: SITRA:n kiertotalouden koulutuspilotti

Päärahoittaja:	SITRA
Toteutusaika:	1.5.2021-31.3.2022
Budjetti:	86 600 €
Projektivastaava:	Sanna Tuukkanen

Kpedun ja KIP Servicen yhteisessä KIP:n uusi kiertotalousaika -Sanoista tekoihin! -hankkeessa kehitettävällä virtuaalisella kiertotalouden kokonaisuudella täydennetään ja parannetaan KIP:n alueen henkilöstön, prosessiteollisuuden perustutkinto opiskelijoiden sekä eri koulutusalojen opetushenkilöstön kiertotalousosaamista. Hankkeessa kehitetään myös prosessiteollisuuden perustutkintoa paikallisesti tarjottavalla tutkinnonosalla Teollisuuden hiilineutraali kiertotalous, 15 osp.

ThingLink alustalle rakennettua koulutuskokonaisuutta on suunniteltu ja tuotettu yhdessä KIP Servicen kanssa workshop-tilaisuuksissa, joita on pidetty säännöllisesti Teamsin välityksellä sekä koronarajoitukset huomioiden lähitapaamisina. Workshop-päivät on suunniteltu etukäteen ja näin pyritty tehokkaaseen ryhmätyöhön koulutuskokonaisuuden eteenpäin viemiseksi.

Koulutuskokonaisuus koostuu kuudesta moduulista:

1. Mitä tarkoittaa hiilineutraali kiertotalous, mihin ja miksi sitä tarvitaan?
2. KIP kiertotalouden edelläkävijänä: KIP-alueen teollinen kiertotalous tänä päivänä
3. Kiertotalous mullistaa teollisuuden perinteiset ketjut
4. Digitalisaatio ja uusi teknologia kiertotalouden edistäjinä
5. Kiertotalouden ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat

6. KIP kiertotalouden uudet mahdollisuudet

Hankkeen tavoitteiden mukaisesti koulutuskokonaisuuden pilotointi käynnistettiin 18.1.2022 pidetyllä Kickoff -tilaisuudella. Tilaisuudessa Sitran Laura Järvinen ja Kemianteollisuus ry:n Anni Siltanen puhuivat osaamisen merkityksestä kiertotaloudessa. Osallistujille esiteltiin KIP:n uusi kiertotalousaika - Sanoista tekoihin! -koulutuskokonaisuutta ja oppimisalustana käytettävän ThingLink:n käyttöä. Pääpuhujana kuultiin meteorologi Kerttu Kotakorven mietteitä ilmastonmuutoksesta ja siitä, kuinka sitä voidaan hillitä kiertotalouden teoilla.

Koulutuskokonaisuuden pilotointiin osallistuu hankkeen aikana n. 60 Kpedun prosessi ja laboratorioalan opiskelijaa, 12 opettajaa sekä 40 KIP:n alueen työntekijää eri yrityksistä.

Pilottiryhmälle järjestetään pilotointijakson päätyttyä 24.2.2022 palautetilaisuus, jossa osallistujat saavat antaa palautetta ja kehitysideoita koulutuskokonaisuuden parantamiseksi.

KIP:n uusi kiertotalousaika – Sanoista tekoihin! koulutuskokonaisuuden 18.1.2021 pidetyn KickOff-tilaisuuden juontajat Sanna Tuukkanen, Kpedu ja Johanna Hylkilä, KIP Service.

Case: ÄlyNauta - Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

Päärahoittaja:	Pohjanmaan ELY-keskus (MSR)
Toteutusaika:	1.8.2019-31.12.2022
Budjetti:	245 000 €
Projektivastaava:	Maarit Kärki

Hankkeen hallinnoijana on Kpedu ja osatoteuttajana ProAgria Keski-Pohjanmaa. Maaseuturahaston lisäksi hanketta rahoittavat alueen meijerit.

Hankkeen tavoitteena on lisätä maatalousyrittäjien ja tilojen työntekijöiden osaamista ja tietoisuutta älykkäistä ja kestävistä kotieläintuotannon toimintamalleista ja sitä kautta parantaa tilojen kannattavuutta, eläinten hyvinvointia sekä yrittäjien ja työntekijöiden ajanhallintaa ja jaksamista muuttuvassa toimintaympäristössä.

Hankkeen koulutuksissa keskitytään kannattavuuden näkökulmasta neljään teemaan: kestävä ja hyvinvoiva lehmä, hyvä sorkkaterveys, laiduntamisen ja ulkoilun lisääminen sekä bioturvallisuus kotieläintilalla. Maitotiloilla on eläinmäärät kasvaneet nopeasti ja tuotannon seurantaan käytetään yhä enemmän teknologisia ratkaisuja. ÄlyNauta -hanke on edistänyt viljelijöiden digiosaamista ja tuottanut kotisivuille materiaalia tuotantoasioista. www.kpedu.fi/älynauta

Lehmien laiduntamista ja ulkoilua halutaan lisätä tiloilla ja siksi hankekoulutuksissa korostamme mm. miten laiduntaminen vaikuttaa positiivisesti eläinten terveyteen ja erityisesti sorkkaterveyteen, liikunta parantaa kuntoa, edistää hengitys- ja verenkiertoelimistön toimintaa sekä helpottaa poikimisia. Monipuolisessa laidunrehussa on hyvin vitamiineja sekä kivennäis- ja hivenaineita, laitumella eläimillä on mahdollisuus ja tilaa syödä niin paljon kuin ne haluavat ja laidunnus mahdollistaa luonnolliset käyttäytymismallit.

Hyvän sorkkaterveyden ylläpito on erittäin tärkeää nykyaikaisissa robottipihatoissa, koska lehmän tulee omatoimisesti liikkua robotille riittävän usein, käydä syömässä ja asettautua makuulle helposti. ÄlyNauta hankkeen sorkkakoulutukset ovat olleet kysyttyjä ja tarpeellisia.

Kesän 2021 aikana Älynauta-hankkeessa seurattiin laitumen kasvua ja laidunruohon ravintoarvoja. ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntija Taneli Rahja keräämässä rehunäytettä analysoitavaksi.

Älynauta-hankkeessa testattiin myös lämpökameroiden hyödyntämistä sorkkaterveyden seurannan apuvälineenä tuotantotiloilla. Sorkkia kuvaamassa Maarit Kärki. Testausta tehtiin hankeyhteistyönä Savonia ammattikorkeakoulun Kuvaa Nautaa EIP-hankkeen kanssa.

Case: Polku maaseudulle

Päärahoittaja:	Rieska-Leader ry
Toteutusaika:	1.4.2019-31.5.2022
Budjetti:	127 360 €
Projektivastaava:	Tanja Yli-Tokola

Polku maaseudulle -hankkeessa tehdään maaseutua ja maaseudun ammatteja ja yrityksiä tutuksi eri kouluasteiden oppilaille, opiskelijoille ja henkilökunnalle Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla. Hanketta toteuttaa yhteistyössä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä (päätoteuttaja) ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU. Rahoitus tulee maaseuturahastosta Rieska, Keskipiste ja Perityiset Leadereiden kautta.

Hanke toimii 22 eri kunnan alueella ja kohderyhmänä ovat hankealueen lapset ja nuoret aina päiväkoti-ikäisistä lähtien sekä koulujen opettajat ja opinto-ohjaajat. Osallistuvina tahoina ovat alueen oppilaitokset, yritykset, yhdistykset sekä kuntien sivistystoimet. Polku maaseudulle -hankkeessa tavoitteena on kehittää yrittäjä-, ammattilais- ja kouluverkosto maaseudun ammattien markkinointiin ja verkoston avulla juurruttaa myönteinen asenne maaseudun toimintaympäristöön, ammatteihin ja tuotteisiin sekä parantaa maaseudun elinvoimaa ja vetovoimaa.

Polku maaseudulle -hanke on järjestänyt tai ollut mukana yli 60 tapahtumassa, joista suurin on ollut Ollikkala-maaseutumessut. Messuille hanke on ollut suunnittelemassa ja toteuttamassa lapsille suunnatun alueen toimintoineen. Yhteensä erilaisiin tapahtumiin on osallistunut yli 18 000 ihmistä ja verkostoitumistyötä on tehty yli 150 eri toimijan kanssa. Uusimpana yhteistyöprojektina aloitettiin keväällä 2021 yhteistyö Farmer Time Finland -hankkeen kanssa. Tämän projektin tiimoilta koululuokat voivat tehdä virtuaalimatkoja maatiloille älylaitteita hyödyntäen. Lisätietoja hankkeesta: https://www.farmertime.fi/

Hankkeen yksi tavoite on perustaa yhdistys jatkamaan projektin toimintaa. Hankkeen verkostoista on koottukin laaja työryhmä suunnittelemaan ja toteuttamaan yhdistyksen perustamista keväällä 2022. Hankkeen ja tulevan yhdistyksen toimintaa voi seurata: www.polkumaaseudulle.fi, Facebook ja Instagram: Polku maaseudulle.

Polku maaseudulle -hanke on tehnyt yhteistyötä monen tahon kanssa. Keski-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaisten kanssa toteutettiin keväällä 2021 Kädet multaan -tapahtuma Toholammin ulkopäiväkoti Kanervilla.

Vuonna 2021 käynnissä olleet hankkeet – yritysten ja alueen kehittäminen

Projekti	Päärahoittaja	Alkaa	Päättyy	Budj/Rah yht €	Tot kust yht €	2021 tot kust yht €	Tot omarahoitus 2021
3K Kestävän Kasvun Keski-Pohjanmaa I: Kestävää Osaamista ja Osaamisen Johtamista	K-S ELY/ ESR	1.8.2020	31.12.2022	479 240	175 379	143 108	-
Pienyritykset nousuun!	K-S ELY/ ESR	1.8.2021	31.8.2023	328 720	30 415	30 415	3 042
Uusia mahdollisuuksia kasvipohjaisten raaka-aineiden jatkojalostukselle ja viennille Keski-Pohjanmaalla - investointihanke	KP-Liitto/ EAKR	1.11.2021	31.8.2023	15 000	3 349	3 349	837
Älykäs sensori- ja tuotantoautomaatioteknologia, esiselvityshanke KIP-alueella	KP-Liitto/ AKKE	1.8.2021	28.2.2022	18 600	12 268	12 268	2 454
PeltoSäätö - Peltomaan älykkään vesienhallinnan pilotit	MMM	1.4.2021	15.11.2023	158 000	23 657	23 657	2 366
TurkisTuotto - tarkkuutta ja suunnitelmallisuutta turkistuotantoon	Muu ELY-keskus	1.4.2019	30.11.2022	55 500	39 719	15 160	-
AgroTeknoa Jokilaaksoihin	Muu ELY-keskus	16.3.2019	31.12.2022	49 376	24 850	5 666	-
SITRA:n kiertotalouden koulutuspilotti	SITRA	1.5.2021	31.3.2022	86 600	27 456	27 456	-
Kestävästi kansallispuistossa	Pirityiset	1.11.2020	31.10.2022	47 300	12 004	12 004	-
Hevosten Keski-Pohjanmaa	Pirityiset	1.3.2019	30.9.2022	68 500	43 484	6 042	-
Tietolinkki - edellä tiedossa	P ELY/ MKO	1.1.2020	31.12.2022	367 200	156 433	86 667	-
ÄlyNauta - Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa	P ELY/ MKO	1.8.2019	28.2.2022	245 000	126 811	42 665	-
Visit metsä - Uusia tulonlähteitä metsänomistajille	P ELY/ MKO	1.1.2021	31.12.2022	74 520	15 482	15 482	-
Löydä metsä	Rieska-Leader ry	1.12.2020	30.11.2022	25 520	5 481	5 481	-
Kotimetsä	Rieska-Leader ry	1.4.2020	31.3.2022	14 353	7 654	4 262	-
Polku maaseudulle	Rieska-Leader ry	1.4.2019	31.5.2022	127 360	87 732	17 932	-
Yhteensä	**16**	**kpl**		**2 160 789**	**792 173**	**451 613**	**8 698**

MKO= Maaseudun kehittämisohjelma, ESR= Euroopan sosiaalirahasto, EAKR= Euroopan aluekehitysrahasto
P ELY= Pohjanmaan Ely-keskus, K-S ELY= Keski-Suomen ELY-keskus, MMM= Maa- ja metsätalousministeriö

3.2. Opetuksen kehittäminen

KPEDU hakee vuosittain Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen valtionavustuksia, joilla kehitämme opetusta ja siihen liittyviä prosesseja yhdessä verkostojemme kanssa. Tärkeässä roolissa on myös ESR-rahoitus, jossa on ollut hyvin mahdollisuuksia kehittää ammatillista koulutusta esim. digitaalisuuden, robotiikan, yrittäjyyden, koulutusväylien ja LEAN-menetelmien osalta. Opetuksen kehittämishankkeiden osuus v. 2021 Kpedun hanketoiminnasta oli n. 20,6% (n. 0,9 M€). Alla Case-esimerkkejä päättyneistä/päättymisvaiheessa olevista hankkeista.

Case: Strategiaraha 2019 ja 2020-hankkeet

Päärahoittaja:	Opetus- ja kulttuuriministeriö
Toteutusaika:	1.1.2020.-31.12.2021
Toteutunut budjetti:	497 542 €
Projektivastaava	Tuula Junttila

Strategiaraha 2019

Painopiste strategiarahalla tehtävässä ammatillisen koulutuksen kehittämisessä ammattiopistossa oli opetus- ja ohjaushenkilöstön ydinprosesseihin liittyvän osaamisen vahvistamisessa, osaamisen tuottamisen prosessien ja menettelytapojen kuvauksessa sekä eHOKS-palvelun käyttöönottaminen. Henkilöstölle tehtiin rahoittajan edellyttämät osaamiskartoitukset hankkeen alussa ja lopussa. Kartoituksen perusteella toteutettiin kohdennettuja koulutuksia. Koulutuksiin osallistui yhteensä 626 opetus- ja ohjaushenkilöstöä. Vahvistimme eri tutkinnoissa työelämässä oppimisen mahdollisuuksia työelämäjaksoilla, yhteensä 28 henkilöä osallistui työelämäjaksolle. Oppisopimus- ja koulutussopimusosaamista vahvistettiin kouluttamalla toimialakohtaisia osaajia tuleviksi vertaisvalmentajiksi. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan sekä Kone- ja tuotantotekniikan koulutus toteutettiin työpaikoilla ja kuudessa eri tutkinnossa kartoitettiin työpaikalla oppimisen mahdollisuuksia ja yhteistyömuotoja. Päivitimme tutkintoihin (61 kpl) arvioinnin toteuttamissuunnitelmiin näytön suunnitelmat. Perustimme ammattiopistoon Pedagogisesta kehittämisestä vastaavan Pedaryhmän, joka on vastannut ja vastaa pedagogisten prosessien kehittämisestä ammattiopistossa. Perustettu koulutustarjotin- työryhmä on edistänyt ja edistää tutkintojen koulutustarjontaa yksilöllisten opinpolkujen ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin. Laadimme osaksi ammattiopiston laatujärjestelmää prosessikuvaukset ja menettelytapaohjeet henkilökohtaistamiseen sekä koulutus- ja oppisopimuskoulutukseen valtakunnallisen prosessimallin pohjalta. Opiskelijalle teille oman ”sinun opinnot-sinun HOKS- esitteen”. Kehitimme opiskelijahallintojärjestelmää henkilökohtaistamisen dokumentoinnin osalta ja henkilöstön osaamista eHOKS-palvelusta.

Strategiaraha 2020

Kehitimme Kpedun toimintaa kolmessa eri teemassa. Opetuksen laatu- teemassa lisättiin opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen hyödyntämisestä osana tutkinnon suorittamista. Päivitimme tutkintokohtaisiin arvioinnin toteuttamissuunnitelmiin 1.8.2021 voimaan tulleen uuden osaamisen tunnis-

tamisen ja tunnustamisen ohjeen sekä Kpedun menettelytavat. Oppisympäristöjen kehittäminen-teemassa lisäsimme opetustarjontaa Itslearning -alustalla sekä ammatillisten että yhteisten tutkinnon osien osalta. VR-teknologialla tuotettua digitaalista opiskelumateriaalia tuotettiin kuudessa tutkinnossa. Koulutuksen järjestäjän tietoosaamisen parantaminen -teemassa tehtiin jokaisella toimialalla 2 kertaa KOSKI-kävelyt liittyen opiskelijan HOKSn kirjauksiin ja eHOKSiin siirtyvien tietojen osalta. Valmistelimme KPedun ydinprosessien kuvauksia.

Case: Laatusampo 7

Päärahoittaja:	Opetushallitus
Toteutusaika:	1.1.2020.-30.6.2022
Toteutunut budjetti:	29 542 €
Projektivastaava	Niina Patrikainen

Laatusampo 7-hankkeen yleisenä tavoitteena on ollut toimeenpanna ammatillisen koulutuksen laatustrategian 2030 sisältyviä kehittämistoimia koulutuksen laadun parantamiseksi. Laatusampo 7-hanke on pohjoissuomalaisista koulutuksen järjestäjistä koostuva verkosto ja verkostoa koordinoi Oulun seudun ammattiopisto OSAO. Opetushallitus on tukenut laadunhallinnan kehittämistyötä verkostohankkeiden kautta yhtäjaksoisesti vuodesta 2012 alkaen. Kpedu on ollut niissä mukana alusta asti ja verkostoyhteistyö on tänä aikana vakiintunut niin, että yhteistä laadun kehittämistä tullaan tekemään myös hankkeen jälkeen. Koulutuksen järjestäjien välisen yhteistyön kehittäminen ja vakiinnuttaminen laatutyössä on ollut laatuhankkeiden tavoitteena koko ajan ja tässä on selvästi onnistuttu.

Kpedun omia keskeisiä tavoitteita Laatusampo 7-hankkeelle oli verkostoyhteistyön lisäksi valmistautua laadunhallintajärjestelmän kansalliseen itsearviointiin, kehittää palautejärjestelmää ja prosesseja sekä uudistaa vanhentunutta intraa. Itsearviointi vietiin läpi ja sen käytännön toteuttamisen yksityiskohtiin saatiin hankeverkostosta hyviä ideoita ja vinkkejä. Palautejärjestelmän kehitystyön tuloksena opiskelijapalautteiden keruuta automatisointiin teknisesti siten, että vastauslinkkejä ei enää lähetetä toimistotyönä vaan automatiikalla. Kpedu kehitti ja pilotoi yhdessä OSAO:n ja Lappian kanssa yhteisen huoltajakyselyn alaikäisten opiskelijoiden huoltajille. Hankkeessa kehitettiin myös menettelytavat kansallisen työelämäpalautteen käyttöönottoon. Toimintaprosessien osalta hankkeessa tehtiin ihan konkreettista prosessimallinnusta ja hyödynnettiin edelleen tehtyjä prosessikarttoja uuden Wihtori-intran rakenteessa. Intran kehitystyöhön saatiin hyviä vinkkejä ja malleja muilta verkostoon kuuluvilta koulutuksen järjestäjiltä ja Kpedun uusi intra esiteltiin henkilöstölle elokuussa 2021 uuden lukuvuoden alussa.

Case: Parasta johtamista - Pohjoinen

Päärahoittaja:	Opetushallitus
Toteutusaika:	1.1.2019-31.5.2021
Toteutunut budjetti:	92 360 €
Projektivastaava	Anu Haapasalo

Parasta johtamista Pohjoinen –hankkeessa paransimme verkostossa koulutuksen järjestäjien johtamiskykyä – strategista ja operatiivista johtamista. Hankkeeseen osallistuneiden koulutuksen järjestäjien kokonaisjohtamisen kehittämisen taustalla oli ammatillisen koulutuksen reformi.

Hankkeessa kehitetyt uudet johtamisen toimintamallit ja työkalut rakennettiin niin, että ne palvelivat jo hankkeen aikana kaikkia hankkeeseen osallistuneita koulutuksen järjestäjiä. Hankkeen tavoitteena oli saada aikaan pysyviä toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia ja edistää johtamisen toimintamallien avointa kehittämistä ja jakamista.

Johtamisen kehittämistä tarkasteltiin hankkeessa neljän teeman kautta:

1. Osaamisperusteisuuden johtamisen kehittäminen osana koulutuksen järjestäjän kokonaisjohtamista
2. Asiakkuuksien, työelämäkumppanuuksien ja verkostojen rakentamisen ja ylläpidon johtaminen
3. Opiskelijakumppanuuksien johtaminen
4. Tiedolla johtaminen

Opetushallituksen rahoittamassa ja Oulun seudun koulutuskuntayhtymän koordinoimassa hankkeessa osatoteuttajina toimivat

- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
- Hengitysliitto ry Luovi
- Kaustisen Evankelinen Opisto
- Raudaskylän Kristillinen Opisto
- Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos KAO
- Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä KPEDU
- Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä POKE
- Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
- Raahen koulutuskuntayhtymä Brahe
- Rovaniemen koulutuskuntayhtymä REDU
- Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä YSAO
- Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä Jedu

Hanke kuului valtakunnalliseen kattoverkostoon, jota koordinoi Helsingin kaupungin Puhu johdolle 0.3. -hanke.

Kpedun Parasta johtamista -hankkeessa tunnistimme kaksi ydinprosessia: osaamisen tuottaminen ja työelämän kehittäminen. Hankkeen merkittäviä saavutuksia oli parannettu työelämän palveluprosessi ja Työelämäpalvelut tulosyksikön toimintojen rakentaminen asiakaslähtöisiksi.

Hankkeessa työstimme tiedolla johtamisen teemoja ja rakensimme Kpedun mittaristoa sekä loimme edellytyksiä toimivalle CRM -järjestelmälle. Edistimme osaamisperusteisen ydinprosessimme – osaamisen tuottaminen - johtamista ja sen tukiprosessien vakiointia.

Vuonna 2021 käynnissä olleet hankkeet – koulutustoiminnan kehittäminen

Projekti	Päärahoittaja	Alkaa	Päättyy	Budj/Rah yht €	Tot kust yht €	2021 tot kust yht €	Tot omarahoitus 2021
KpeduMoves -Together	AVI	1.8.2020	30.6.2021	11 600	11 919	7 391	3 695
Onni Robo	K-S ELY/ ESR	1.6.2018	31.3.2021	411 870	412 019	41 747	10 437
MinePro	K-S ELY/ ESR	1.9.2020	30.8.2023	271 250	96 355	79 992	9 999
Kpedu Rekry	K-S ELY/ ESR	1.3.2020	31.12.2022	550 928	347 889	238 155	29 709
LET'S LEARN WORK! - Työ- elämä- ja yrittäjyystaitoja maakunnallisella yhteistyöllä	K-S ELY/ ESR	1.8.2021	31.8.2023	180 000	10 953	10 953	1 643
MOOTTORI, Monimuotoiset työ- ja oppimisympäristöt	K-S ELY/ ESR	1.10.2021	31.8.2023	131 775	13 808	13 808	2 762
Ekokampus	KP-Liitto/ AKKE	1.10.2021	30.9.2022	27 530	8 656	8 656	1 731
Osaamista suometsien kestävään käyttöön	Muu rahoittaja	1.4.2021	31.12.2022	27 500	4 846	4 846	-
Strategiaraha 2021	OKM	1.1.2021	31.12.2022	232 000	7 070	7 070	-
Strategiaraha 2020	OKM	1.1.2020	31.12.2021	175 000	144 241	144 122	-
Strategiarahoitus 2019	OKM	1.1.2019	30.6.2021	378 000	353 301	159 743	40 575
Vertaansa vailla - Verkostot johtamisen tukena	OPH	1.1.2021	30.6.2022	95 330	19 365	19 205	4 801
UUMA - uudistuva maatalousopetus	OPH	1.6.2021	31.1.2023	22 876	1 603	1 603	-
Ohjauksen nivelet kuntoon	OPH	1.1.2021	30.6.2022	95 740	26 330	26 330	6 583
Turvallisuuskulttuurin kehittäminen ja johtaminen luonnonvara-alan koulutuksessa	OPH	17.12.2020	30.6.2022	15 000	3 122	3 122	780
OLO - Oikeus Laadukkaaseen Ohjaukseen	OPH	1.12.2020	30.6.2022	75 240	34 277	33 994	8 498
Laatusampo 7	OPH	1.1.2020	30.6.2022	40 000	29 542	24 554	6 139
Osaajaksi Alla kan	OPH	1.1.2021	30.6.2022	45 400	5 062	5 062	1 265
Yhdessä parasta! Pohjoinen	OPH	1.8.2020	30.4.2022	66 000	39 390	35 466	3 547
Parasta Johtamista -Bästa ledarskap Pohjoinen	OPH	1.1.2019	31.5.2021	88 700	92 360	17 985	4 496
Yhteensä	**20**	**kpl**		**2 941 739**	**1 662 111**	**883 804**	**136 660**

3.3. Oppimisympäristöjen kehittäminen

Kpedu on toteuttanut vuosien varrella lukuisia oppimisympäristöjen kehittämishankkeita, joiden avulla on pystytty saamaan merkittäviä lisäresursseja tilojen ja laitteiden pitämiseksi ajanmukaisina ja työelämän tarpeita vastaavina. Ammatillisen koulutuksen reformiin liittyneet leikkaukset ovat vaikeuttaneet investointimahdollisuuksia, mikä on lisännyt tarvetta ulkopuoliseen rahoitukseen. Vuonna 2021 oppimisympäristöhankkeiden osuus koko hanketoiminnasta oli n. 55% (n. 2,4M€). Luonnonvara-alan oppimisympäristöjä kehitettiin laajassa LuovaKampus 2020 -hankkeessa, ja Virtuaalistudio-hankkeessa hankittiin huippumoderni laitteisto tapahtumien järjestämiseen sekä yritysten tuotteiden lanseeraamiseen.

Case: LuovaKampus 2020 -investointihanke

Päärahoittaja:	Keski-Pohjanmaan liitto (EAKR)
Toteutusaika:	1.9.2019-31.10.2021
Toteutunut budjetti:	2 046 183 €
Projektivastaava	Maarit Kärki

Luova Kampus 2020 -investointihankkeen päätavoite on ollut rakentaa Kannuksen toimipaikkaan kotieläintuotannon moderni oppimisympäristö, joka palvelee koulutusta sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Oppimisympäristön sisälle rakentuu innovaatioalusta, digisilta, eli digitaalinen ratkaisu, joka mahdollistaa syntyvän datan välittämisen oppimisympäristön ja yhteistyöverkostojen välillä. Hankkeen tuloksena yhteistyö korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa lisääntyy ja syvenee. Hankkeessa investoitiin myös simulaattoreita ja pieneläinvastaanoton laitteita, jotka monipuolistavat koulutustarjontaa, synnyttävät uusia koulutuspalveluja sekä edistävät oppimista.

Uuden navetan eläinmäärä on 70 lypsylehmää ja 55 nuorta uudistuseläintä. Robottinavettaan on hankittu laajasti uutta teknologiaa, automaattisia tiedonkeruujärjestelmiä ja 15 tallentavaa kameraa. Seuraamme veden ja energian kulutusta sekä eläintilojen olosuhteita mittareiden ja antureiden avulla. Lämpöä otetaan talteen maidosta sekä lietteestä ja kiertotaloutta edistää lietteestä separoidun kuivajakeen käyttö eläinten kuivikkeena.
Uusi oppimisympäristö tuottaa tietoa, joka on hyödyllistä alueemme kotieläintiloille ja toimii kiinnostavana opiskelupaikkana, mikä turvaa alueelle osaavaa työvoimaa ja nuoria yrittäjiä.
www.kpedu.fi/luovakampus

Kaustisen toimipaikkaan on hankittua Ravi- ja ratsastussimulaattorit sekä Kannuksen toimipaikkaan metsäkone- ja monitoimisimulaattorit. Pieneläinvastaanotolle Kannukseen on hankittu röntgenlaitteisto, anestesialaitteisto sekä kaksi verianalysaattoria**.**

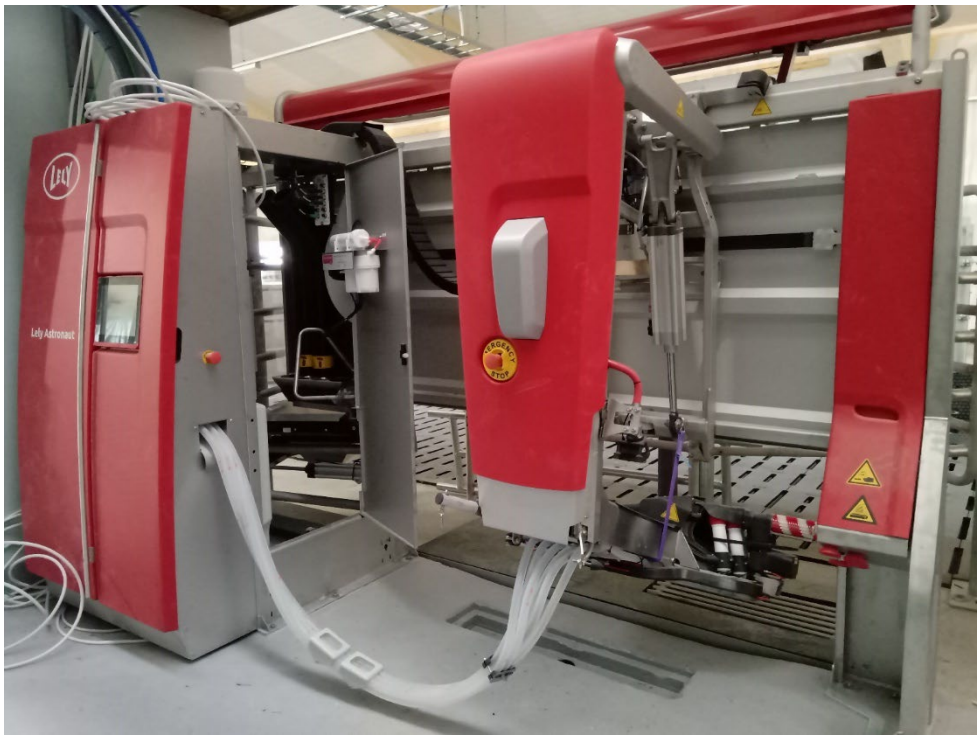

Lely Astronaut A5 lypsyrobotti hoitaa lypsytyön uudessa navetassa.

Ravi- ja ratsastussimulaattorit Kaustisen toimipaikassa.

Vuonna 2021 käynnissä olleet hankkeet – oppimisympäristöjen kehittäminen

Projekti	Päära-hoittaja	Alkaa	Päättyy	Budj/Rah yht €	Tot kust yht €	2021 tot kust yht €	Tot omara-hoitus 2021
Luova kampus 2020 -kehit-tämishanke	KP-Liitto/ EAKR	1.9.2019	31.8.2022	241 516	196 600	81 047	16 082
Luova kampus 2020 -inves-tointihanke	KP-Liitto/ EAKR	1.9.2019	31.10.2021	2 196 650	2 046 183	1 844 751	494 266
Virtuaalistudio - investointi-hanke	KP-Liitto/ EAKR	1.4.2021	31.12.2022	400 000	380 344	380 344	57 052
Virtuaalistudio - kehittämis-hanke	KP-Liitto/ EAKR	1.4.2021	31.8.2023	203 544	59 035	59 035	5 904
Nya lärmiljöer – Uudet op-pimisympäristöt	OPH	1.8.2019	31.12.2021	38 500	28 719	12 971	1 297
Yhteensä	**5**	**kpl**		**3 080 210**	**2 710 880**	**2 378 149**	**574 600**

3.4. Syrjäytymisen ehkäisy

Syrjäytymisen ehkäisemisellä tarkoitetaan tässä yhteydessä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseen, opiskelujen keskeyttämisen ehkäisyyn, opiskelijahuoltoon sekä maahanmuuttoon liittyviä hankkeita. Hankkeiden avulla on pystytty rakentamaan yhdessä alueemme kuntien, Työhallinnon, Työllisyyden kuntakokeilun ja muiden toimijoiden kanssa merkittäviä yhteistyömalleja ja turvaverkkoja syrjäytymisen ehkäisyssä. Syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtäävien hankkeiden osuus v. 2021 Kpedun hanketoiminnasta oli n. 12,2% (n. 0,53 M€). Alla Case-esimerkkejä päättyneistä hankkeista.

Case: Varustamo, Tukea opintoihin ja työn hakuun

Päärahoittaja: Keski-Suomen ELY (ESR)
Toteutusaika: 1.3.2019.-31.12.2021
Toteutunut budjetti: 192 647 €
Projektivastaava: Anne Eteläaho

Hanke toteutettiin yhteistyössä Kpedun ja Luovin kanssa. Hankkeen tavoitteen oli saavuttaa 126 osallistujaa, hankkeen päättyessä osallistujia oli 132. Laadulliset tavoitteet saavutettiin hyvin.

Telakka –toimintamalli

Hankkeessa kehitettiin ja pilotoitiin Keski-Pohjanmaan ammattiopiston ja Ammattiopisto Luovin kanssa pedagoginen yhteistyömalli, jossa vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden osaamisen hankkiminen suunnitellaan ja toteutetaan KPEDUn tutkintotarjontaa ja oppimisympäristöjä hyödyntäen. Telakka -toimintamallin tarkempi kuvaus (https://bit.ly/3xSFF3y). Telakkatoimintamalli on kiinnostanut läpi hankeajan runsaasti myös muita toimijoita. Hanke näyttäisi juurtuvan perustoiminnaksi Keski-Pohjanmaan alueella ainakin Kokkolaan, mutta myös hankkeesta saatuja hyviä kokemuksia on hyödynnetty Ammattiopisto Luovi, Pietarsaaren ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston välisen koulutusyhteistyösopimuksen laadinnassa. Lisäksi pilotoitua toimintamallia ollaan jollain tasolla ottamassa käyttöön myös ainakin Ammattiopisto Luovi, Itä-Suomen suunnalla yhteistyössä Riveria Ammattiopiston kanssa.

Keskusteluja toimintamallin käytänteiden hyödyntämisestä käynnissä myös Ammattiopisto Luovin muilla toimialueilla. Toimijoina Kati Kinnunen ja Lasse Hannula.

Telakkapaja

Hankkeen tavoitteena oli kehittää matalan kynnyksen ryhmämuotoinen palvelu tukea tarvitseville nuorille ja muille NEET-tyyppisille nuorille. On ollut mahdollisuus pohtia omia vahvuuksia ja etsiä uutta suuntaa elämälle, keskeyttämisen sijaan on ollut mahdollisuus taukotoimintaan ja silti palvelujärjestelmässä kiinnipysyminen ennen seuraavaan vaiheeseen siirtymistä. Telakkapajalla oli tarjolla ohjaava työntekijä Luotsi, joka auttoi asiakkaita löytämään uusia joustavia ratkaisuja kiinnittymään jatkossa osaksi yhteiskunnan rakenteita ja osallisuutta. Toiminnassa on hyödynnetty moniammatillisen verkoston osaamista. Elämänhallinnan tuki on ollut keskeistä. Tärkeää on ollut saada arjen rytmi kuntoon, nukkua riittävästi, huolehtia hyvästä ravinnosta, liikkua, tehdä jotain mielekästä vapaa-aikana. Myös ihmissuhteet ja luovuus ovat niitä asioita, joista puhuttu ja joita edistetty. Pajalla on syöty aamupala ja tehty terveellisiä välipaloja. Keskeistä on ollut kohtaaminen yksilöinä, ryhmässä ja yhteisössä. Opiskelijat ovat suorittaneet myös aktiivisesti yhteisiä tutkinnon osia pajan ympäristössä. Toimijoina: Marika Ahola ja myöhemmin Salla Taskila.

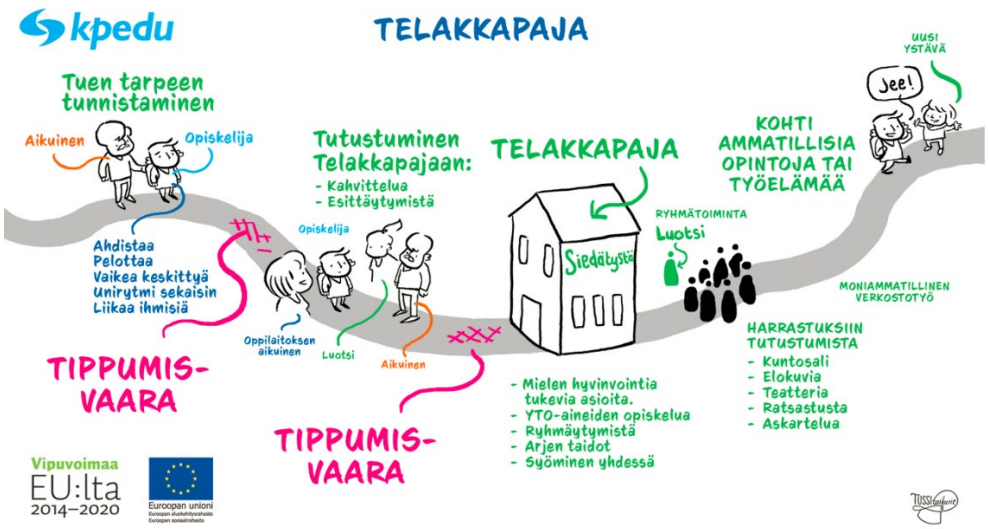

Koulutus- työelämätulkki

Koulutus- ja työelämätulkki toimii organisaatioiden rajapinnoilla. Hän avaa ohjattavalleen mahdollisuuksia opiskeluja työelämään. Tulkkausta tarjotaan vailla ammatillista koulutusta oleville ns. neet nuorille, ammatinvaihtajille, opintojen keskeyttämistä suunnitteleville, työelämään palaaville ja vastavalmistuneille, jotka eivät ole onnistuneet löytämään paikkaansa työelämästä. Tulkille ohjataan tuen tarvitsijoita työllisyyden kuntakokeilusta, te-palveluista, etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä, kuntouttavan työtoiminnan ohjaajilta tai yksilövalmentajilta, sosiaalitoimesta, päihdekuntouksesta, oppilaanohjaajalta, kuraattorilta, ammatilliselta vastuuopettajalta, TEAK- valmentajalta, Nuotti-valmentajalta jne.

Koulutus- ja työelämätulkin ohjaus voi olla kertaluontoinen keskustelu, mutta usein se on rinnalla kulkemista ja sarja henkilökohtaisia tapaamisia ohjattavan kanssa, mutta myös ohjattavan saattamista tarkoituksenmukaisten palveluiden äärelle. Toimijana Tuula Paavola-Ylitalo.

Hankkeessa tehtiin myös palveluapplikaatio app.mesensei.com/nupa

Case: Tukipolku

Päärahoittaja:	Keski-Suomen ELY (ESR)
Toteutusaika:	1.1.2020-31.12.2021
Toteutunut budjetti:	186 972 €
Projektivastaava:	Anne Eteläaho

Tukipolku-hanketta on toteutettu yhteistyössä Kpedun, Optiman ja Pietarsaaren kaupungin kanssa**.**

Nivelohjaajat

Nivelohjaaja on toiminut Kokkolassa ja Pietarsaaressa. Keskeistä on ollut yhteistyön käynnistäminen tukea tarvitsevien nuorten osalta jo yhdeksännen luokan keväällä. Opintojen aloitettua nivelohjaajat ovat toimineet opiskelijoiden tukena aamuherätyksissä, kouluun hakemisessa ja yhteydenpidossa opettajiin ja opiskeluhuollon ja erityisen tuen toimijoihin. Vapaa-aikatoiminnan lajikokeilut ja yhdessä harrastaminen on ollut myös tärkeä osa toimintaa. Tärkeää on ollut tiivis yhteistyö perheiden ja opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa. On myös seurattu poissaoloja, tutustuttu aloihin opiskelijoiden kanssa. Arjen- ja elämänhallinnan sekä opiskelukuntoisuuden tukeminen on ollut keskeistä. Nuorille on varattu aikoja erinäisiin palveluihin, heitä on viety palveluihin ja myös yhdessä nuoren kanssa on osallistuttu verkostopalavereihin. Olennaista on ollut säännöllinen, pitkäaikainen rinnalla kulkeva tuki. Toimijoina:Janika Kupila ja Kenneth Huhmarsalo.

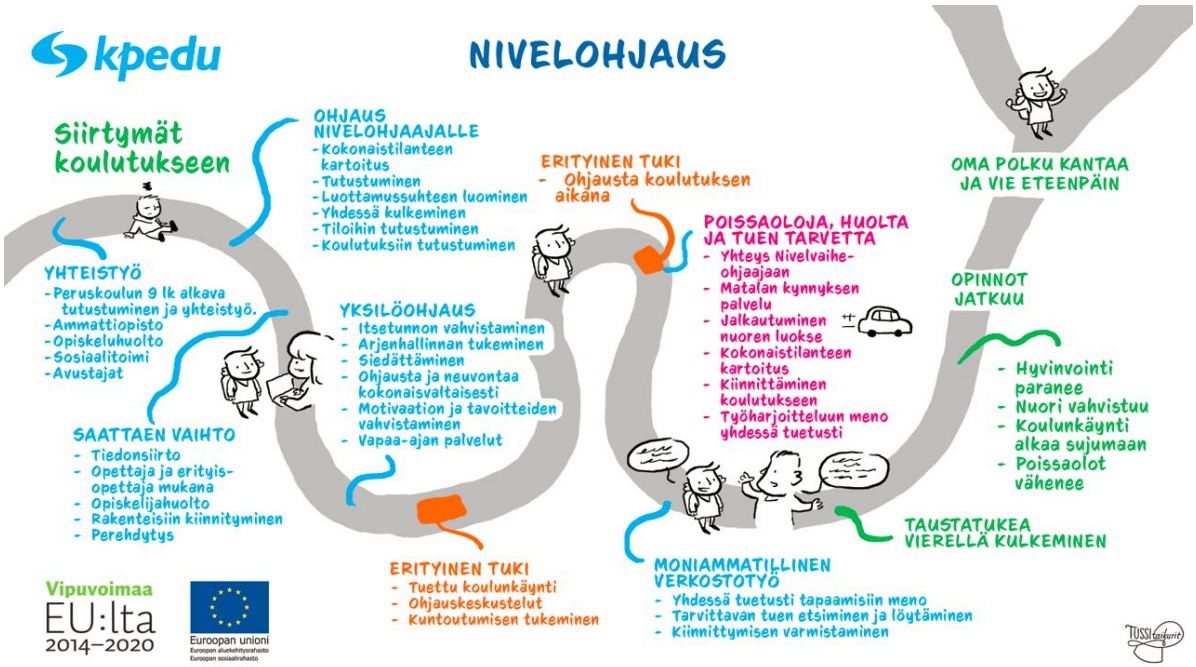

Polunavaaja jatkuvan haun opiskelijan tukena ja palvelujen yhteensovittajana

Tukipolku- hankkeen kautta mahdollistetun Polunavaajan työn avulla haluttiin tarjota tukea ammattiopiston nuorille ja aikuisille opiskelijoille, jotka tarvitsivat kokonaistuen suunnittelua opintojensa tueksi.

Matalankynnyksen palveluun oli mahdollista ohjautua opintoja edeltävästi esim. tulevan opiskelijan omatyöntekijän yhteydenotosta, jolloin työskentely aloitettiin sopimalla yhteistapaaminen opiskelijan ja hänelle tutun työntekijän kanssa ammattikampukselle tai yhteistyötahon luokse – tai välimatkojen takia, teams- tapaamisena etäyhteyksin. Joskus yhteistyötä Polunavaajan kanssa aloitettiin opiskelijan omasta yhteydenotosta, tai opiskelijan OMA-ilmoituksessa ilmoittamien toiveiden pohjalta. Opiskelijat kokivat, että joskus monimutkaisiltakin tuntuvat palveluverkostot taittuivat hallitaviksi, kun yhteiseen mietintään sai tukea ” yhdenluukun – periaatteella ”, oli kyse sitten opintoihin, arkeen, jaksamiseen tai kuntoutuksen suunnitteluun liittyvistä asioista.

Polunavaajan tuella myös osaopiskelukykyiset opiskelijat pääsivät kiinnittymään turvallisesti opintoihin, ja saavuttivat kaikki tarvittavat palvelut esim. uudelle opiskelupaikkakunnalle muutettuaan, sekä oppilaitoksen toimijat saivat tukea joskus monimutkaisenkin tuenkokonaisuuden pohdintaan. Parasta työssä oli kuitenkin se, että opiskelijat pääsivät tuen avulla etenemään kohti omia unelmiaan ja oppilaitoksessa opittiin tunnistamaan uusia mahdollisuuksia opiskelijoiden tukemiseen. Kokemus vahvisti edelleen tunnetta siitä, että nuorten aikuisten palvelut olisi hyvä tuoda lähemmäksi nuorten aikuisten arkiympäristöjä ja työskentelyä tulisi toteuttaa kokonaisvaltaisesti – opiskelijan kokonaistilanne huomioiden. Lisätietoja Polunavaajan työstä ja mallin kehittämisestä pääset katsomaan esim. täältä: Polunavaaja jatkuvan haun opiskelijan ja verkoston tukena | Hyvinvoivaamis.fi,

tai https://www.kpedu.fi/tuki-polku/esittely , josta löydät myös päätösseminaarimme materiaalit. Toimijana Tanja Asiala.

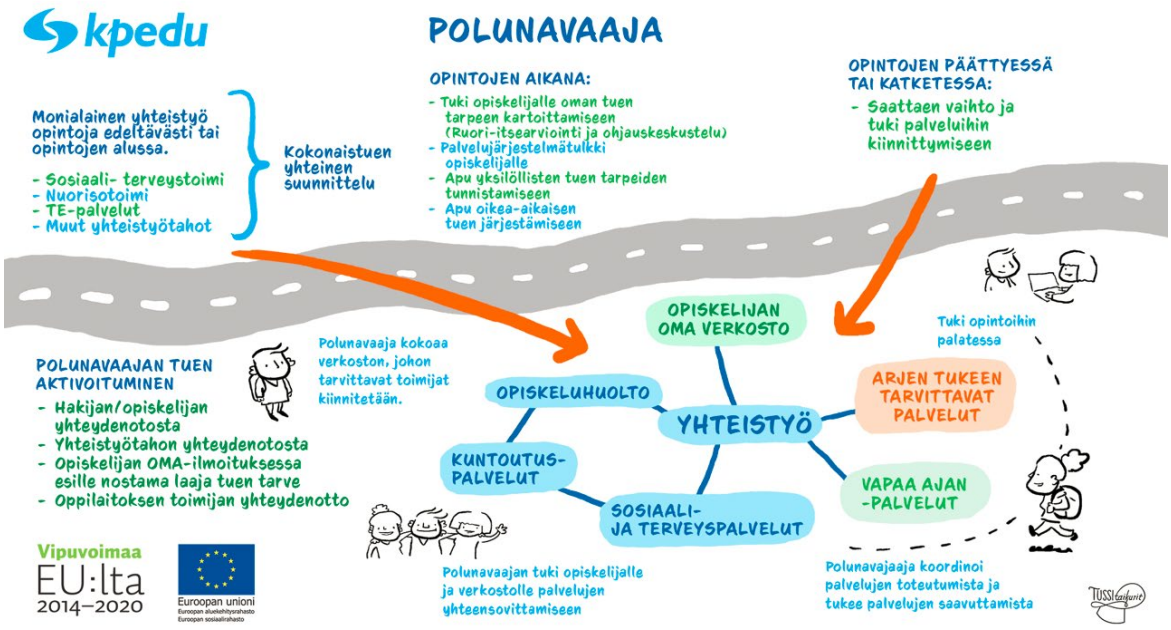

Case: Kirjava

Päärahoittaja:	Keski-Suomen ELY (ESR)
Toteutusaika:	1.5.2019-31.5.2021
Toteutunut budjetti:	63 058 €
Projektivastaava:	Elisa Märsylä

Kirjava-hankkeen tavoitteena on edistää syrjäytymisvaarassa ja/tai heikossa sosiaalisessa asemassa olevien maahanmuuttajien etenemistä kohti ammatillista koulutusta ja siellä pärjäämistä sekä etenemistä kohti työelämää. Tavoitteena on kohderyhmän osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Toimenpiteiden avulla edistetään myös hankkeen tavoitetta vahvistaa osallistujien luottamusta taitoihinsa sekä heidän vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja ja omaa vastuunottoa. Lisäksi tavoitteena on tukea suomen kielen ja monilukutaidon oppimista sekä edistää osallistujien digitaitoja.

Keskeiset toimenpiteet

Yksilö- ja pienryhmäohjaus:

- koulutus- ja työelämäpolun suunnittelu, koulutuksiin hakeutumisen ohjaus
- ammatillisten sisältöjen oppimisen tuki
- tutkinnon osien suorittamissuunnitelmien laatimisen ohjaus
- tietotekniikka- ja digitaitojen edistäminen ja tuki
- työturvallisuusosaamisen edistäminen
- hygieniaosaamisen edistäminen

Hankkeen toimenpiteillä on vastattu kohderyhmän todellisiin ja ajankohtaisiin tuentarpeisiin ja siten pystytty edistämään hankkeen tavoitteiden toteutumista. Sosiaalisen osallisuuden edistämiseen liittyviä toimenpiteitä on ollut

koronarajoitusten vuoksi haasteellista toteuttaa. Hankkeessa on tehty yhteistyötä alueen eri asiantuntijaverkostoiden kanssa erityisesti kohderyhmän ohjaukseen liittyvissä asioissa ja ohjauksen kehittämisessä. Hankkeen keskeisiä toimenpiteitä jatketaan hankkeen päättymiseen asti.

Vuonna 2021 käynnissä olleet hankkeet – syrjäytymisen ehkäisy

Projekti	Päärahoittaja	Alkaa	Päättyy	Budj/Rah yht €	Tot kust yht €	2021 tot kust yht €	Tot omarahoitus 2021
DUDE 2 – Do Unlimited, extenD competence	K-S ELY/ ESR	1.1.2021	31.8.2023	204 240	72 893	72 893	14 579
Varustamo, (Tukea opintoihin ja työn hakuun)	K-S ELY/ ESR	1.3.2019	31.12.2021	236 960	192 647	80 732	19 347
Tukipolku	K-S ELY/ ESR	1.1.2020	31.12.2021	208 986	186 972	123 866	30 416
Kirjava-projekti	K-S ELY/ ESR	1.5.2019	31.5.2022	76 500	63 058	29 021	5 804
Yhdessä ohjaten	K-S ELY/ ESR	1.8.2019	31.12.2022	283 650	157 136	88 276	-
Työllisyyden kuntakokeilu, OKM (Kokkola)	OKM	1.8.2020	31.3.2023	240 889	48 576	45 948	4 595
Työllisyyden kuntakokeilu, OKM (Kaustisen stk.)	OKM	1.1.2021	30.6.2023	44 444	8 055	8 055	806
Yhdessä Tillsammans	OPH	1.1.2021	30.6.2022	77 000	60 291	57 808	14 452
Pitovoimaa luvan opintoihin	OPH	1.1.2021	30.6.2022	41 000	18 738	18 738	4 684
Yhteensä	**9**	**kpl**		**1 413 669**	**808 366**	**525 338**	**94 683**

3.5. Kansainvälisyyden edistäminen

Kansainvälisyys on tärkeä osa Kpedun toimintaa ja erilaiset kansainvälisyystoiminnot antavat erityisesti opiskelijoillemme mahdollisuuden hienoon kv-polkuun opintojensa aikana. Pandemia-aika on tuonut mukanaan rajoituksia mutta myös uusia tapoja toteuttaa kansainvälisyyttä, esim. ForeignFriends- virtuaalitoiminnolla. EU:n Erasmus+ hankkeilla lähetämme opiskelijoitamme ja henkilökuntaamme maailmalle. Vastaanotamme myös kumppaniorganisaatioistamme työssäoppijoita, opettajia ja hankevieraita. Olemme voineet kehittää toimintaamme osallistumalla erilaisiin kansainvälisiin verkostoihin ja kehittämishankkeisiin. Kansainvälisyyshankkeiden osuus vuoden 2021 hanketoiminnasta oli Corona-pandemiasta johtuen ainoastaan n. 1,3%. Positiivista oli, että loppuvuodesta saimme jo muutamia opiskelijoita ja henkilökunnan jäseniä maailmalle. Normaalisti kv-hankkeiden osuus hanketoiminnasta on ollut n. 10 %. Erasmus+ - hankkeissa ei ole lainkaan omarahoitusosuutta.

Laajensimme toimintaamme uuden ohjelmakauden myötä yhä enemmän globaaliksi ja ensimmäinen opiskelijan globaali jakso Afrikkaan toteutui lokakuussa. Olemme yhä mukana myös Kiina-, Intia- ja Thaimaa- verkostoissa. Kpedun luonnonvara-ala on mukana komission rahoittamassa SAAM- hankkeessa, jossa laajalla verkostolla pilotoidaan globaalia liikkuvuutta Euroopan ja Afrikan välillä. Kpedun ensimmäinen henkilöstön liikkuvuus hankkeen puitteissa suuntautui Tunisiaan.

Case: TEACH2HEAL; New teaching & learning in Mental Health

Päärahoittaja:	EU / OPH (Erasmus+ KA2)
Toteutusaika:	1.9.2018-31.8.2021
Toteutunut budjetti:	27 148 €
Projektivastaava:	Mikko Hankaniemi

TEACH2HEAL-projektin koordinaattorina toimi sosiaali- ja terveysalan koulutuksen tarjoaja HIVSET Belgiasta. Osatoteuttajina KPEDU ja mielenterveyspalveluihin erikoistunut organisaatio Ledovec Tsekeistä.

Reflektoiva opettaminen, kokemuksellinen oppiminen, yrittäjyys- ja työelämätaidot

Hankkeessa KPEDUn vastuulla oli reflektoivan opettamisen mallien ja kokemusten jakaminen. Oletuksena on, että kaikki haluavat oppia ja tulla paremmiksi, mutta usein todellisuus on jotenkin erilainen. Parhaat oppimistulokset syntyvät opiskelijan ollessa motivoitunut. Muutos, jonka pitäisi tapahtua täytyy syntyä opettajien ajattelutavassa. Opettajan päätehtävänä ei enää ole tiedon välittäminen, vaan motivoiminen ja oppimaan innostaminen. Reflektoiva opetus on ryhmätyötä. Pyrkimys kehittää ja kokeilla ovat reflektoivan opettamisen ydin. Yhteyden luominen opiskelijoihin on arvokasta reflektoivassa opetuksessa.

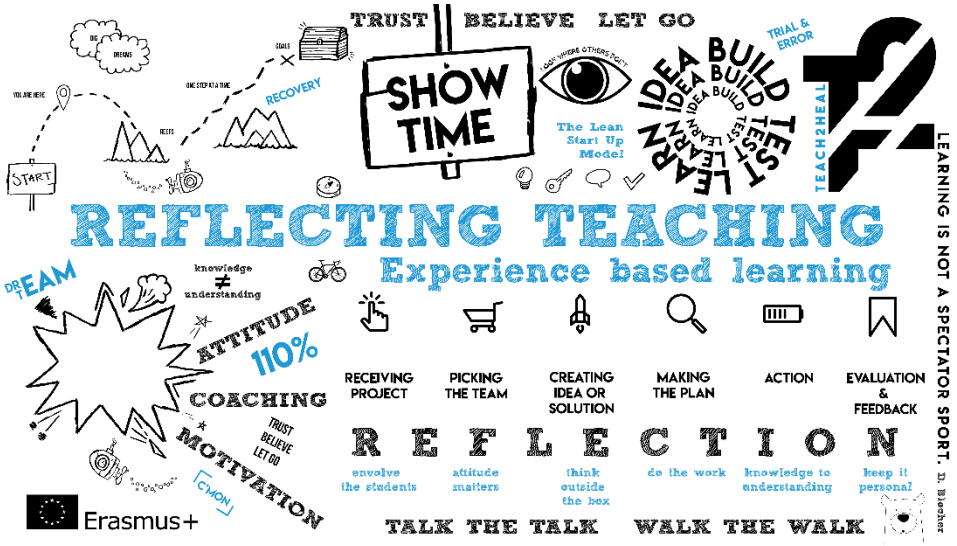

Testasimme reflektoivaa opetusta ja kokemuspohjaista oppimista kahden opettajan voimin. Hankkeessa oli mukana yli 60 liiketoiminnan opiskelijaa. Suurin ero aikaisempiin kokeiluihin oli se, että annoimme opiskelijoiden aidosti vaikuttaa omiin oppimisprojekteihin. Otimme myös tehokkaammin huomioon opiskelijan aiemmin hankittua osaamista. Projektin www-sivut http://teach2heal.eu.

Hankkeessa opittua ja omaksuttua:

- Ota aikaa oppijasi tuntemiseen, koska reflektointi on kaksisuuntaista.
- Älä unohda tekemällä oppimista.
- Yritä selvittää, mitkä ovat oppijan omat kiinnostuksen kohteet ja yritä hyödyntää niitä oppimisprosessissa.
- Määrittele tehtävä, tavoite, virstanpylväät – sinun ei tarvitse olla heti valmis.
- Jätä tilaa epäonnistumisille.
- Siirrä oppimisen omistus oppijalle - kohtele häntä asiantuntijana ja omien projektiensa omistajana.
- Luota, usko ja anna mennä. Anna oppilaille vastuuta ja tilaa omille koettelemuksilleen.
- Anna ja vastaanota palautetta – tee oppijalle tapana esittää sekä edistystä että epäonnistumisia. Opi niistä yhdessä.
- Anna suoraa palautetta ja löydä aina positiivisia asioita.
- Muista nostaa tarvittaessa vaatimustasoa.
- Älä pelkää olla mukavuusalueesi ulkopuolelle. Siellä oppiminen voi todella tapahtua.

Case: Digital Storytelling for up-skilling and empowerment of learners with intellectual disabilities

Päärahoittaja:	EU / OPH (Erasmus+ KA2)
Toteutusaika:	1.11.2018-28.2.2021
Toteutunut budjetti:	36 435
Projektivastaava:	Minna Poutanen

Keski-Pohjanmaan kansanopisto osallistui Erasmus+ -projektiin, jonka päätavoitteena oli soveltaa ja kehittää voimaannuttava ja monipuolinen digitaalisen tarinankerronnan työkalu, joka tukee kehitysvammaisten ihmisten oppimista. Projekti oli suunnattu kahdelle pääryhmälle: kehitysvammaisille aikuisille sekä opettajille ja ohjaajille, jotka työskentelevät kehitysvammaisten kanssa. Projektin aikana valmistui yhteensä 30 digitarinaa. Yhteistyön tuotoksena syntyi myös uusi sovelletun digitaalisen tarinankerronnan työpajan malliohjelma ja käsikirjat sekä ohjaajalle että kehitysvammaiselle tarinankertojalle. Koko projektin anti Keski-Pohjanmaan kansanopiston erityisryhmien opettajille oli ammatillisesti valtava. Kaikkein merkittävin anti sekä ammatillisesti että henkilökohtaisesti oli kuitenkin itse projekti ja sen myötä tuotetut tarinat. Digitaalisen tarinankerronnan prosessin, ja tietysti myös reissujen yhteisten kokemusten myötä opettajat tutustuivat opiskelijoihin aivan uudella tavalla. Tämä mielenkiintoinen ja voimaannuttava menetelmä toi opiskelijoissa esiin aivan uudenlaista luovuutta sekä vahvisti esimerkiksi heidän digitaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Tulevaisuudessa tärkeänä tavoitteena on myös kouluttaa lisää kehitysvammaalan työntekijöitä tämän metodin osaajiksi, jotta mahdollisimman moni kehitysvammainen ihminen saisi oman äänensä kuuluviin ja oman ainutlaatuisen persoonansa näkyviin digitaalisen tarinan avulla.

Havaintoja digitaalisen tarinankerronnan toimivuudesta kehitysvammaisten ihmisten opetusmenetelmänä:

• menetelmän toiminnallisuus kehittää ja vahvistaa opiskelijan itsesäätelykykyä ja toiminnanohjausta
• menetelmän henkilökohtaisuus ja sen kautta/avulla opitut ja vahvistetut taidot, yksilöllinen työskentelyn tukeminen sekä rakentava ja kannustava palaute ja ilmapiiri vahvistavat minäpystyvyyttä ja itsetuntoa
• menetelmän yhteisöllisyys vahvistaa vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja
• menetelmään sisältyvä toiminnan suunnittelu ja jatkuva reflektio kehittävät opiskelijan itsetuntemusta ja arviointikykyä
• luova työskentely opiskelijaa itseään kiinnostavan aiheen parissa sekä prosessin myötä esiin tulevat uudenlaiset kyvyt ja uuden oppiminen saavat aikaan positiivisen latauksen sekä myönteisen suhtautumisen omaan itseen ja omiin taitoihin sekä itseilmaisuun -> voimaantuminen
• työskentelyn innostuneisuus ja ylpeys aikaansaaduista tarinoista -> voimaantuminen

Slovenian kansallinen toimisto myönsi DigiStorID-hankkeelle ”Apple of Quality 2021” -palkinnon. Projektin kotisivu: www.digistorid.eu

Digital Storytelling -projektin lopussa Virtasten ja Seppästen digitaalisia tarinoita juhlittiin Filmifestareilla Kälviällä. Kuvassa vasemmalta Ulla Matveinen, Kalervo Kattilakoski, Aleksi Holma, Julia Mattila, Heimo Suvanto, Heleija Saarimaa, Aija Jylhä ja Juha-Matti Junkkila. Edessä Minna Poutanen.

Vuonna 2021 käynnissä olleet hankkeet – kansainvälisyys

Projekti	Päärahoittaja	Alkaa	Päättyy	Budj/Rah yht €	Tot kust yht €	2021 tot kust yht €	Tot omarahoitus 2021
SAAM - Supporting Alliance for African Mobility	EU komissio	1.4.2020	30.9.2023	103 425	18 109	16 397	-
Digital Storytelling for up-skilling and empowerment of learners with intellectual disabilities - DigiStorID	EU muu/ Erasmus+ KA2	1.11.2018	28.2.2021	45 130	36 435	6 872	-
CreADtivity - Creativity sessions for vulnerable adults through art	EU muu/ Erasmus+ KA2	1.6.2021	31.12.2022	9 560	2 063	2 063	-
CUBE 2019	OPH/Erasmus+ KA1	1.6.2019	31.5.2022	97 156	32 368	5 776	-
CuBe 2020	OPH/Erasmus+ KA1	1.6.2020	31.5.2022	88 899	-	-	-
Together Much Better	OPH/Erasmus+ KA1	1.6.2019	31.5.2022	29 554	8 016	349	-
ICLU 21 - Internationality, Cultures, Learning and Updating	OPH/Erasmus+ KA1	1.9.2021	31.12.2022	119 120	3 423	3 423	-
Comparing good practises in European countries	OPH/Erasmus+ KA1	1.7.2019	31.5.2022	27 293	1 538	-	-
TEACH2HEAL; New teaching & learning in Mental Health	OPH/Erasmus+ KA2	1.9.2018	31.8.2021	30 600	27 148	1 879	-
WISE - WORKING IN SOFT SKILLS FOR EMPLOYMENT	OPH/Erasmus+ KA2	1.10.2020	30.9.2022	13 274	4 819	4 628	-
DIME2 - Digital Mentor of International Possibilites for Equine Studies	OPH/Erasmus+ KA2	1.9.2020	28.2.2023	37 261	11 409	9 454	-
ForestBoost	OPH/Erasmus+ KA2	1.12.2020	31.1.2023	19 185	5 990	5 109	-
Yhteensä	**12**	**kpl**		**620 457**	**151 316**	**55 950**	**0**

Projektitoimintamme päärahoittajia ja rahoituskanavia ovat mm.

Erasmus+

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Interreg Botnia-Atlantica
Euroopan aluekehitysrahasto
EUROOPAN UNIONI

Interreg Pohjoinen
Euroopan aluekehitysrahasto
EUROOPAN UNIONI

SITRA

Nappaa hiilestä kiinni
MAANKÄYTTÖSEKTORIN ILMASTORATKAISUT

Maa- ja metsätalousministeriö

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

LEADER

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

LEADER Rieska

LEADER Pirityiset

MAASEUTU 2020

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opetus- ja kulttuuri-ministeriö

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ
Mellersta Österbottens utbildningskoncern